

GEMEENTE BOEKEL

VOORSTEL AAN DE RAAD

Datum	:	10 mei 2022
Voorstel van	:	college van burgemeester en wethouders
Onderwerp	:	Jaarrekening 2021 en programmabegroting 2023 van GR Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
Portefeuillehouder	:	Martijn Buijsse

Samenvatting:

De ODBN legt haar jaarrekening 2021 en ontwerpbegroting 2023 voor. Gemeenten worden in staat gesteld daar een zienswijze op uit te brengen voor zaterdag 25 juni 2022.

Wij zijn het grotendeels eens met de gevolgde en te varen koers. Op basis van de begroting is er sprake van een gezond financieel beeld en een robuuste begroting. Wel adviseren wij u een instemmende zienswijze uit te brengen waarin de ODBN wordt verzocht de deelnemers nog eerder te informeren over veranderende onzekerheden en aan te geven wat de structurele effecten gaan zijn betreffende de 6 bovenwettelijke verlofdagen en de opleidingskosten.

Voorgesteld besluit:

1. Kennisnemen van de jaarrekening 2021 ODBN;
 2. Kennisnemen van de ontwerpbegroting 2023 ODBN;
 3. Op de ontwerpbegroting een zienswijze te geven zoals hierna verwoord en in concept uitgewerkt in bijlage 7: *“Kijkende naar de door u gepresenteerde jaarstukken concluderen wij dat we het grotendeels eens zijn met de gevolgde en te varen koers. De begroting is solide het weerstandsvermogen op orde. Wel willen wij u nadrukkelijk vragen de deelnemers nog eerder te informeren over veranderende onzekerheden en aan te geven wat de structurele effecten gaan zijn betreffende de 6 bovenwettelijke verlofdagen en de opleidingskosten”.*
-

Inleiding/probleemstelling:

De gemeente Boekel werkt op diverse beleidsgebieden samen met andere gemeenten. Dat is ook zo voor het taakveld milieu en leefomgeving aan de orde. Deze samenwerking is vorm gegeven door middel van een gemeenschappelijke regeling. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt van de gemeenschappelijke regelingen gevraagd hun jaarrekening en ontwerpbegroting tijdig in te dienen zodat uw raad in de gelegenheid wordt gesteld om te reageren op de te hanteren uitgangspunten voor de begroting 2023 van deze gemeenschappelijke regelingen. Met dit voorstel leggen wij u de jaarrekening 2021 en ontwerpbegroting 2023 van ODBN voor en adviseren u daarop een instemmende zienswijze uit te brengen.

Relatie met eerdere besluitvorming:

In de raadsvergadering van 22 februari 2022 heeft u kennisgenomen van de kadernota 2023 van de ODBN en deze van een instemmende zienswijze voorzien.

In de zienwijze vroeg u om in de (concept)begroting 2023 te onderbouwen welke keuzes gemaakt zijn bij het opstellen van het uurtarief en dit tevens cijfermatig in beeld te brengen. De kadernota gaf immers niet aan wat écht onvermijdelijk is en waar keuzes mogelijk zijn. Tevens verzocht u aan te geven voor welke periode dit dan geldt en adviseerde u de wijzigingen goed te blijven monitoren.

Beoogd resultaat:

Door het voorleggen van de kadernota gevolgd door de begroting wil de ODBN zo transparant mogelijk zijn naar haar deelnemers. Resultaat moet zijn breed draagvlak voor de ingezette koers en de daarbij horende financiële gevolgen. De ODBN vraagt u om kennis te nemen van haar voornemens en eventueel via een zienswijze uw bedenkingen kenbaar te maken.

Adoptieadvies

In deze lastige materie worden we geholpen door een adoptiepanel. Een selectie van deelnemers brengt dit uit zodat besluitvorming wordt vereenvoudigd. Hierin zijn vertegenwoordigd de gemeenten Bernheze, Den Bosch, Land van Cuijk, Meierijstad en de provincie. De adviezen zijn toegevoegd als bijlage 3 en 6.

Kern van de jaarrekening 2021 ODBN

Financiële kern

De omzet in 2021 stabiliseerde op het niveau van 2020 op ruim € 28 miljoen. Het resultaat over 2021 bedraagt 6% van de omzet en komt uit op afgerond € 1,6 miljoen (2020 € 1,8 miljoen). Het resultaat wordt verklaard door de volgende posten:

Omschrijving Bedragen x €1.000	Resultaat	
Begrotingsresultaat	715	V
Extra omzet individuele dienstverlening	764	V
Personeel	-877	N
Omgevingswet	195	V
Klachtenregeling	-27	N
Collectieve taken	89	V
Samen Sterk in Brabant werkbudget	24	V
Opleidingen	157	V
Dienstreizen / woon- werkverkeer	84	V
Noise Cancelling	75	V
Vrijval reserve vakantiedagen	249	V
Overige kleine afwijkingen	121	V
Totaal voordelig saldo	1.569	V

Tabel 1: Belangrijkste verklaringen jaarrekeningresultaat

Omzet en de personele inzet is vraagafhankelijk en dat leidt tot verschil; in de laatste helft van 2021 was de vraag groter dan verwacht. Daarbij was de gemiddelde declarabiliteit per persoon met 1.383 uren (excl. SSiB) behoorlijk hoger dan de norm van 1.350, o.a. doordat de opleidingsuren achterbleven. Corona en uitstel van de Omgevingswet droegen hieraan bij. Medewerkers namen (door Corona) ook minder verlof op. Corona had invloed ook een positieve invloed op reiskosten- en de huisvestingskosten.

Het uitstel van de Omgevingswet leidt ook tot een gedeeltelijke verschuiving in kosten naar een latere periode.

Het aantal declarabele uren in 2021 was 283.110 (begroot 292.790). Het ziekteverzuim bleef ten opzichte van 2021 stabiel op 5,8%.

Het weerstandsvermogen van de ODBN is goed is met 1,5 op het maximaal afgesproken niveau. De belangrijkste risico's die de ODBN voorziet betreffen de arbeidsmarkt, onvoorziene externe ontwikkelingen en het niet realiseren van het opdrachtvolume.

Resultaatbestemming

De beoogde resultaatbestemming van € 1.569.000¹ is als volgt. Het adoptiepanel adviseert hier positief over.

Bestemmingsvoorstellen	Bedrag	Voordeel of Nadeel
Resultaat ODBN	€ 1.569	V
Mutaties reserves		
1. Vrijval van reserve huisvesting	€ 12	V
2. Instellen egalisatiereserve SSiB	€ -48	N
Totaal voorgestelde mutaties reserves	€ -36	N
Overhevelingsvoorstellen		
1. Omgevingswet	€ -195	N
2. Noise Cancelling	€ -75	N
Totaal voorgenomen overhevelingsvoorstellen	€ -270	N
Resultaat ODBN na bestemming	€ 1.263	V

Tabel 2: Resultaatbestemming

Aandachtspunten

De ODBN begrootte met 2^e bestuursrapportage een positief resultaat in 2021 van € 715.000, en hield rekening met een resultaat tussen € 164.700 en € 264.700. Na afsluiten van de boeken blijkt het jaarrekeningresultaat van bijna € 1,6 miljoen flink hoger. Met de jaarrekening 2020 gebeurde iets soortgelijks; toen verwachtte de ODBN met de 2^e bestuursrapportage 2020 een resultaat van € 131.000; na het afsluiten van het jaar bleek het jaarrekeningresultaat € 1,8 miljoen.

Het adoptiepanel adviseert de ODBN de verschillen tussen de 2^e bestuursrapportage en de jaarrekening goed te analyseren op hun mogelijke structurele effecten. Het doel hiervan is om grote afwijkingen tussen bestuursrapportages en jaarrekeningen zoveel mogelijk te voorkomen.

Kern van de ontwerpbegroting 2023 ODBN

Op basis van de begroting is er sprake van een gezond financieel beeld en een robuuste begroting.

- Het gemiddelde uurtarief 2023 stijgt met 3,2% van € 101,21 in 2022 naar € 104,45 in 2023.
- De productieve uren stijgen van naar 269.000 in 2022 naar 294.444 in 2023. De ODBN ziet een trend in een grotere vraag en stelt de verwachting daarom bij.
- De combinatie van meer arbeidsvolume en een lagere productiviteit leidt tot meer benodigde formatie; die stijgt van 257 fte begroot naar 288 fte in 2023. Hiervan is 23% overheadpersoneel.
- De begrote omzet stijgt naar € 31,3 miljoen in 2023 (+ 13%).
- Het verwachte weerstandsvermogen in 2023 om gewogen financiële risico's af te dekken bedraagt € 1.852.000. Dit voldoet aan de norm en komt uit op de weerstandsratio van 1,28. Dit betekent dat de reservepositie ruim voldoende is om de door de ODBN gekwantificeerde risico's ter waarde van € 1.446.000 op te kunnen vangen.

¹ € 249.000 vrijval reserve vakantiedagen is verwerkt in het jaarrekeningresultaat

Tariefontwikkeling.

Het tarief stijgt met 3,2 % meer dan je zou verwachten op basis van de Maco Economische Verkenning; dan zou het tarief met circa 2,1% stijgen. De hogere stijging is het gevolg van de effecten van de CAO, die hogere kosten met zich meebrengt dan waarmee het CPB rekende.

	Bedrag	
Uurtarief 2022 excl. korting	€ 102,72	
Korting	€ 1,51	
Uurtarief 2022 (incl. korting)	€ 101,21	Begrotingsevenwicht
Raming CPB loon/prijs '23	€ 2,26	
Effect Cao tov CPB '20+'21	€ 0,24	
Effect vrije dagen Cao	€ 2,13	
Wegramen opslag inhuur	€ -1,57	
Informatiegestuurd werken	€ 0,19	
Uurtarief 2023	€ 104,45	3,2%

Tabel 3: Opbouw uurtarief

De keuze om 6 bovenwettelijke verlofdagen geheel ten laste te brengen van de declarabiliteitsnorm drijft het uurtarief op.

In uw eerdere zienswijze op de kadernota 2023 (gebaseerd op het adoptieadvies) verzocht u de ODBN om in de (concept)begroting 2023 te onderbouwen welke keuzes gemaakt zijn bij het opstellen van het uurtarief en dit tevens cijfermatig in beeld te brengen. De kadernota gaf immers niet aan wat écht onvermijdelijk is en waar keuzes mogelijk zijn. Tevens verzocht u aan te geven voor welke periode dit dan geldt en adviseerde u de wijzigingen goed te blijven monitoren.

De zienswijze heeft niet geleid tot een aanpassing van de declarabiliteitsnorm. De ODBN licht op blz. 75 van de conceptbegroting toe dat zij gekeken heeft aan welke knoppen zij kan draaien, maar dat zij het onverstandig vindt om dit (deels) te verwerken in de improductiviteit, met name gezien verwachte noodzakelijke tijd voor opleidingen. De in de afgelopen jaren hogere gerealiseerde productiviteit is volgens de ODBN niet maatgevend voor de komende jaren. Het adoptiepanel begrijpt de uitleg, en constateren dat het een keuze is die voor discussie vatbaar is waarbij het bestuur een afweging heeft gemaakt. Wel adviseren zij nog steeds om aan te geven voor welke periode dat dan geldt en dit te blijven monitoren.

Onzekerheden

Sinds de publicatie van de Macro-Economische Verkenning in september 2021 weten we dat de realiteit die ingehaald heeft. Een sterkere inflatie, de oorlog in Oekraïne zijn daarvan belangrijke voorbeelden. Dit heeft ongetwijfeld een negatief effect op de financiën; waar en in welke mate is nog lastig aan te geven. Een belangrijk punt is wel wat de CAO die vanaf 2023 in werking treedt zal omvatten. Het is denkbaar dat die kosten hoger zijn dan nu voorzien.

Daarnaast zijn de onzekerheden op het gebied van de ambities en ontwikkelingen op rijksniveau (energie, stikstof, saneringsregeling) en wat dit uiteindelijk betekent voor de werkprogramma's. Uitgangspunt is dat wat de ODBN wél weet (zoals de overdracht van bodemtaken) deze zijn meegenomen in de conceptwerkprogramma's, die de basis vormen voor de ontwerpbegroting 2023.

Het adoptiepanel adviseert de ODBN om zodra duidelijk wordt welke effecten er zijn, de deelnemers hierover te informeren en ze, indien nodig, in positie te brengen voor besluitvorming via de reguliere P&C-momenten.

Opleidingskosten

De ODBN heeft haar opleidingssom verhoogd van € 536.000 (begroting 2022) naar € 841.000 in 2023. Dat was aangekondigd in het AB van 10 november j.l., waarin aangekondigd werd om het opleidingsbudget met 1% op te hogen naar 3% van de omzet. Dat was onderdeel van een plan om de (eerder door het AB vastgestelde) reserve 'HR-instrumentarium' ter waarde van € 400.000 in te zetten voor 3 dominante pijlers van het HR-beleid: proactieve arbeidsmarktbenadering, permanente educatie en duurzame inzetbaarheid.

Ook hierover adviseert het adoptiepanel om de deelnemers te informeren over het effect van deze intensivering, en ook de mate waarin deze begrote middelen daadwerkelijk structureel nodig blijken.

Bevindingen van het college en concept zienswijze

Kijkende naar jaarstukken gepresenteerd door de ODBN concluderen wij dat we het grotendeels eens zijn met de gevolgde en te varen koers. De begroting is solide en het weerstandsvermogen op orde.

Wel adviseert het college de raad een instemmende zienswijze in te dienen ten aanzien van de conceptbegroting waarin de ODBN gevraagd wordt de deelnemers nog eerder te informeren over veranderende onzekerheden en aan te geven wat de structurele effecten gaan zijn betreffende de 6 bovenwettelijke verlofdagen en de opleidingskosten.

Stand van zaken actualiseren inrichtingenbestand

3 jaar geleden is gestart met het op orde brengen van ons inrichtingenbestand. Dat bestand bepaalt voor een groot deel de kosten van de periodieke controles in programma 1 'basistaken'. Het op orde krijgen van dat bestand is een flinke klus gebleken. Voor een groot deel lag dat werk bij de ODBN. Met de ODBN is daarom afgesproken dat –zolang het bestand niet op orde was– de kosten van programma 1 binnen een vastgestelde range blijven.

Het inrichtingenbestand is nu nagenoeg geactualiseerd. Bij veel voormalige veehouderijbedrijven is de vergunning ingetrokken of omgezet. Ook zijn er nieuwe inrichtingen aan het bestand toegevoegd. De actualisatie heeft geleid tot een flinke toename van het aantal inrichtingen met een "melding activiteitenbesluit" in plaats van een omgevingsvergunning. Het voordeel wordt gehaald op het wegvallen van de relatief arbeidsintensieve (dus dure) vergunningen voor en controles bij veehouderijen. Het jaar 2023 zal het eerste jaar zijn waarin wordt gerekend met de nieuw normen. Dit vertaalt zich in een lager uurbesteding voor periodieke controles.

Keuzemogelijkheden:

Instemmen ligt het meest voor de hand. Bent u niet tevreden dan kunt u ervoor kiezen niet in te stemmen. Indien een gewogen meerderheid van de bestuurders in het AB niet instemt, is de ODBN genoodzaakt een aangepaste begroting voor te leggen.

Daarnaast kunt u er voor kiezen de voorgestelde zienswijze in te dienen of zelf een zienswijze te formuleren. Ook kunt u er voor kiezen geen zienswijze in te dienen.

Financiële gevolgen en dekking:

Ontwikkeling begroting ODBN

Uit de kadernota ODBN 2023 bleek al dat het uurtarief komend jaar stijgt door o.a. indexering en de effecten van de CAO. Het tarief wordt verhoogd van € 101,20 (2022) naar € 104,45 (2023).

In de programmabegroting ODBN 2023 wordt van gemeente Boekel een totale bijdrage van € 439.010 gevraagd. Dit bedrag is opgebouwd uit programma 1 + 2. Programma 1 is gebaseerd op het conceptwerkprogramma x het gemiddeld uurtarief. Programma 2 betreffen vaste, afgesproken bedragen.

Overzicht gevraagde bijdrage gemeente Boekel aan ODBN in 2023

Programma 1	Programma 1	Programma 2	Programma 2	Programma 2	Programma 2	Totaal 2023
Basistaken en VTH verzoektaken	Overige verzoek- en aanvullende taken	Collectieve taken	Klachten regeling	Bodemloket	SSiB	
€ 362.649	€ 54.920	€ 10.850	€ 1.600	€ 822	€ 8.169	€ 439.010
€ 417.569		€ 21.441				€ 439.010

Tabel 4 (Bron: Ontwerpbegroting ODBN 2023, bijlage 1, blz 86 – 87)

Deze bijdrage leidt voor de ODBN naar het behouden van een robuuste financiële positie (positief gezien vanuit eigenaarsrol). Voor de gemeente Boekel betekent de gevraagde bijdrage een verlaging van bijdrage aan de ODBN. Deze daling ten opzichte van voorgaande jaren (met toch een verhoging van het uurtarief) is het gevolg van de actualisatie van het inrichtingenbestand, waardoor er minder periodieke controles zijn opgenomen in programma 1 'Basistaken en VTH verzoektaken'.

Zoals gezegd wordt programma 1 opgebouwd uit het conceptwerkprogramma x het gemiddeld uurtarief. Voor programma 1 wordt € 417.569 geraamd. Hieronder ziet u een overzicht van het definitieve werkprogramma van 2022 afgezet tegen het concept werkprogramma voor 2023. Deze geeft een beeld van de berekening van de te verwachte kosten.

Bijdrage gemeente Boekel per onderdeel			
Onderdeel		Definitief 2022	Concept 2023
Alm. Werkprogramma (hoofdstuk 1)	Algemene werkzaamheden (paragraaf 1.6)	101	109
	Intake en verzending	542	507
	Totaal algemene werkzaamheden	643	616
Vergunningverlening (hoofdstuk 2)	Inrichting gebonden werkzaamheden (paragraaf 2.2)	750	760
	Meldingen basistaken bodem (paragraaf 2.3)	76	135
	Toetsen asbestinventarisatierapporten (paragraaf 2.4)	199	158
	Totaal Vergunningverlening 2023	1025	1053
Toezicht en handhaving (hoofdstuk 3)	Geprogrammeerd toezicht en handhaving (paragraaf 3.4)	1600	1403
	Niet-geprogrammeerd toezicht en handhaving (paragraaf 3.5). Op verzoek van gemeente.	280	291
	Toezicht basistaken bodem (paragraaf 3.6)	140	153
	Toezicht asbestsloop (paragraaf 3.7)	250	116
	Totaal Toezicht en handhaving 2023	2270	1962
Juridische onderst. (hoofdstuk 4)	Juridische ondersteuning (hoofdstuk 4). Nodig wanneer nodig. Afhankelijk van beroepsprocedures.	16	23
	Totaal Juridische ondersteuning 2023	16	23
	Totaal basistaken en VTH-verzoektaken 2023	3311	3038
Overige verzoektaken (hoofdstuk 5)	Overige verzoektaken (hoofdstuk 5). Keuze van gemeente Boekel om taken neer te leggen bij ODBN	300	341
	Totaal Overige verzoektaken 2023	300	341
	Totaal werkprogramma 2023	4254	3995
Uurtarief 2022 ODBN		€ 101,21	€ 430.000
Uurtarief 2023 ODBN		€ 104,45	€ 417.000

Tabel 5: Werkprogramma's

Toelichting wijzigingen conceptwerkprogramma

Zoals blijkt uit het bovenstaande overzicht zijn enkele posten gewijzigd. Hieronder geven we een toelichting op de belangrijkste wijzigingen:

- Bodem: "76 naar 135" en "140 naar 153": Onder de omgevingswet komen bodemtaken vanuit de provincie naar het taakveld van de gemeenten toe. Dit veroorzaakt een toename van werkzaamheden in het basistakenpakket.
- Asbest: "199 naar 158" en "250 naar 116": Door het inzetten van steekproeven en risicogerichte controles wordt een daling in de uurbesteding verwacht.
- Geprogrammeerd toezicht en handhaving: "1600 naar 1403": Door actualisatie van het inrichting bestand zijn minder geprogrammeerde controles vereist volgens het Level Playing Field.
- Overige verzoektaken: "300 naar 341": Door invoering van o.a. de Omgevingswet verwachten we meer verzoektaken uit te zetten bij de ODBN.

Ontwikkeling post ODBN in de begroting van de gemeente Boekel 2021-2023

In onderstaande tabel ziet u een overzicht van de gevraagde bijdrage van gemeente Boekel aan de ODBN. Meerdere jaren hebben we een lager bedrag in onze eigen begroting opgenomen dan gevraagd door de ODBN. Dit omdat onze verwachting was dat we minder werkzaamheden bij de ODBN zouden neerleggen dan opgenomen in het jaarlijkse werkprogramma. Jaar op jaar is gebleken dat we uiteindelijk toch meer werkzaamheden uitbesteden aan de ODBN dan vooraf ingeschat. Voor 2023 sluiten we aan bij het gevraagde bedrag door de ODBN wat gebaseerd is op het concept werkprogramma 2023 (programma 1) en de vaste afgesproken bedragen (programma 2).

	Gevraagde Boekelse bijdrage in ODBN begroting	Budget opgenomen in Boekelse begroting	Werkelijke afrekening
2019	€ 414.700	€ 392.800	€ 435.025
2020	€ 427.500	€ 302.500 € 442.500 (bijgesteld vj-nota)	€ 449.550
2021	€ 242.100	€ 420.622	€ 453.600
2022	€ 462.977	€ 458.262	Nog niet afgerond
2023	€ 439.010	€ 439.010 (voorstel)	n.v.t.

Tabel 6: Kostenoverzicht van programma 1 + 2

Met het opstellen van de voorjaarsnota 2022 is de begrotingspost van de ODBN voor 2023 reeds bijgesteld naar € 439.010 zoals ook opgenomen in de conceptbegroting van de ODBN.

Risico's:

De begrote omzet van de ODBN fluctueert en is bovendien onderhevig aan onzekerheden. Dit kan doorwerking hebben op onze eigen begrotingspost voor de ODBN voor 2023.

Communicatie:

Een eventuele zienswijze op de conceptbegroting zal bij de ODBN worden ingediend conform uw besluit. De zienswijze termijn loopt tot en met 24 juni 2022. We hebben van de ODBN uitstel gekregen om de officiële, door u te formuleren zienswijze zo spoedig mogelijk na deze raadsvergadering in te dienen.

Voorstel:

1. Kennisnemen van de jaarrekening 2021 ODBN;
2. Kennisnemen van de ontwerpbegroting 2023 ODBN;
3. Op de ontwerpbegroting een zienswijze te geven zoals hierna verwoord en in concept uitgewerkt in bijlage 7: *“Kijkende naar de door u gepresenteerde jaarstukken concluderen wij dat we het grotendeels eens zijn met de gevolgde en te varen koers. De begroting is solide het weerstandsvermogen op orde. Wel willen wij u nadrukkelijk vragen de deelnemers nog eerder te informeren over veranderende onzekerheden en aan te geven wat de structurele effecten gaan zijn betreffende de 6 bovenwettelijke verlofdagen en de opleidingskosten”.*

Burgemeester en wethouders van Boekel,

de secretaris,

de burgemeester,

Mr. J.G. Marcic

C.J.M. van den Elsen

Bijlagen die zijn bijgevoegd:

1. Aanbiedingsbrief jaarrekening 2021 ODBN;
2. Jaarrekening 2021 ODBN;

3. Adoptieadvies jaarrekening 2021 ODBN;
4. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2023 ODBN;
5. Ontwerpbegroting 2023 ODBN;
6. Adoptieadvies ontwerpbegroting 2023 ODBN;
7. Voorgestelde zienswijze tegen ontwerpbegroting 2023 ODBN.